

Sygn. akt V AGa 689/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Tomasz Pidzik
Sędziowie:	SA Jadwiga Galas (spr.) SA Irena Piotrowska
Protokolant:	Diana Pantuchowicz

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2019 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa(...) w C. (Włochy)

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwał zgromadzenia wspólników

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 13 czerwca 2018 r., sygn. akt XIV GC 385/16

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie czynności procesowych Sądu poczynszy od zarządzenia z dnia 18 kwietnia 2017 r. i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSA Jadwiga Galas	SSA Tomasz Pidzik	SSA Irena Piotrowska
-------------------	-------------------	----------------------

Sygn. akt V AGa 689/18

UZASADNIENIE

Powódka (...) w C.(Włochy) wniosła o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylene uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T. z dnia 24 czerwca 2016 r.:

- 1) uchwały nr (...) w sprawie zatwierdzenia sprawozdania zarządu z działalności spółki za 2015 rok oraz sprawozdania finansowego spółki za rok 2015;
- 2) uchwały nr (...) w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności grupy (...) za 2015 rok oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy (...) za rok 2015;
- 3) uchwały nr (...) w sprawie udzielenia panu D. G. absolutorium z wykonywania obowiązków prezesa zarządu spółki w roku 2015;
- 4) uchwały nr (...) w sprawie dochodzenia przez spółkę roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej spółce przeciwko panu E. A.;
- 5) uchwały nr (...) w sprawie dochodzenia przez spółkę roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej spółce przeciwko (...)

W uzasadnieniu podniosła, że jest spółką prawa włoskiego i wspólnikiem pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T., której przysługuje w kapitale zakładowym pozwanej spółki 49,5% udziałów, a pozostałe 50,5% udziałów przysługuje drugiemu wspólnikowi –(...)

Zdaniem powódki uchwały podjęte na Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników (...) Spółki z o.o. w T., w dniu 24 czerwca 2016 r. o zatwierdzeniu sprawozdań finansowych i sprawozdań zarządu z działalności spółki, a także uchwały o wyrażeniu zgody na dochodzenia roszczeń od powoda są nieważne z powodu sprzeczności z przepisami prawa, jak również uchwały te naruszają interes spółki, zmierzają do pokrzywdzenia powódki i są sprzeczne z dobrymi obyczajami.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Sp. z o.o. w T. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Podniosła, że powództwo jest bezzasadne, bezprzedmiotowe i z tego powodu nie zasługujące na uwzględnienie. Uchwała w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdania finansowego podlega kontroli wyłącznie z punktu widzenia formalnego, a nie merytorycznego. Tym samym Sąd nie jest uprawniony do badania uchwały nr (...) pod kątem merytorycznym.

Twierdzenie powódki o nierzetelności sprawozdania i nieujawnieniu w sprawozdaniu finansowym zdarzeń i okoliczności, które winny zostać tam ujęte, jest nieuzasadnione. Stwierdzenie konieczności uwzględnienia konkretnych zdarzeń w sprawozdaniu wymaga bowiem wiedzy specjalnej, a powódka nie powołała dowodu z opinii biegłego na poparcie swoich twierdzeń.

Ponadto powódka nie nabyła udziałów (...) Sp. z o.o., a powołana przez powódkę umowa z dnia 23 grudnia 2015 r. nie istnieje. Sytuacja taka wynika z faktu, iż w dniu 31 maja 2016 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach wydał postanowienie w sprawie V ACz 501/16, mocą którego zmienił postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach i prawomocnie oddalił wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia, co przesądziło, iż E. A. nie był w dniu 22 grudnia 2015 r. uprawniony do reprezentowania pozwanej spółki. W konsekwencji należy uznać, że E. A. nie był od dnia 29 października 2015 r. do dnia dzisiejszego uprawniony do dokonywania czynności prawnych w imieniu powódki. Nie mógł zatem skutecznie nabyć od pozwanej spółki udziałów w (...) i nie stał się w ten sposób jej wspólnikiem. Pełnomocnictwo do zawarcia umowy sprzedaży dla obu stron umowy udzielił E. A.. Wprowadzone przez E. A. bez wiedzy pozostałych członków zarządu pozwanej spółki zmiany umowy spółki (...) spowodowały utratę kontroli nad spółką. Cena uiszczona przez powódkę tytułem sprzedanych udziałów ma charakter symboliczny, co potwierdza raport audytora (...) Spółki z o.o. z dnia 17 marca 2016 r.

Nadto pozwana spółka wytoczyła przeciwko powódce w dniu 9 lutego 2016 r. powództwo o ustalenie nieistnienia umowy sprzedaży, a Sąd Rejonowy w Tychach w sprawie VI GC 168/16 postanowieniem o udzieleniu zabezpieczenia roszczenia w dniu 25 lutego 2016 r. uznał roszczenie pozwanej za oczywiście uprawdopodobnione. Sprawa pozostaje w toku.

Brak jest podstaw do uchylenia uchwały nr (...) wobec faktu, iż sprawozdanie finansowe pozwanej spółki zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa i została co do niego wydana pozytywna opinia biegłego rewidenta. Powódka powołuje się na rzekome błędy sprawozdania podczas gdy stanowi to jedynie wyraz subiektywnych poglądów powódki. Podjęcie tejże uchwały nie pokrzywdziło zatem powódki ani pozwanej.

Brak podstaw do stwierdzenia nieważności lub uchylenia uchwały nr (...) z analogicznych przyczyn, jak uchwały nr (...). Nadto zmiany umowy spółki, na które powołuje się powódka, aktualnie nie są wpisane do rejestru, bo zostały z niego wykreślone, a aktualna treść umowy spółki (...) odpowiada treści sprzed dnia 23 grudnia 2015 r.

Także roszczenie o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwały nr (...) jest bezzasadne. Fakt udzielenia absolutorium stanowi wyłącznie wyraz akceptacji działań członka organu spółki. Samo stwierdzenie absolutorium na rzecz D. G. nie jest sprzeczne z umową spółki, czy z dobrymi obyczajami. Ponadto powódka nie podała, jaka okoliczność przemawia przeciwko udzieleniu absolutorium na rzecz D. G.. Nadużyciem na granicy zniesławienia jest natomiast stwierdzenie o wyprowadzeniu przez D. G. 10.000.000 zł z majątku pozwanej spółki albowiem środki te zostały wniesione do istniejącej od 2003 roku spółki (...), w której pozwana spółka ma 100% udziałów. Działanie polegające na objęciu udziałów w podwyższonym kapitale spółki (...) było ponadto podejmowane za wiedzą i zgodą większości członków ówczesnego czteroosobowego zarządu pozwanej spółki. Strategia wyposażenia (...) w dodatkowy kapitał została natomiast zatwierdzona już w uchwałach zarządu pozwanej podjętych w dniu 29 października 2015 r.

Brak również podstaw do stwierdzenia nieważności ewentualnie uchylenia uchwały nr (...) z uwagi na naruszenie przez tę uchwałę umowy spółki i dobrych obyczajów. E. A., podejmując działania samodzielnie w imieniu pozwanej spółki, doprowadził do pozbawienia jej wyłącznej kontroli nad spółką zależną (...) i dokonał wyboru arbitra. Działania te prowadziły do rażącego naruszenia interesu pozwanej spółki. Brak także uzasadnienia dla twierdzenia o wysokich kosztach postępowania przeciwko E.A., są bowiem możliwe różne podstawy właściwości miejscowej w tej sprawie.

Na oddalenie zasługuje roszczenie powódki o uchylenie uchwały nr (...), bowiem nie istnieje katalog spraw, których może dotyczyć uchwała zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. E. A. dokonał w dniu 23 grudnia 2015 r. zmiany umowy spółki (...), zastrzegając konieczność zgody powódki co do wszystkich istotnych decyzji (...). Zgodnie z przeprowadzoną wyceną realna wartość udziałów wynosi 25.177.060 zł. Podjęcie uchwały nr (...) nie stanowi więc „kreowania roszczenia”, lecz uzasadnioną reakcją na działania powódki, w wyniku których powódka mogła odnieść korzyść kosztem pozwanej. Ponieważ powódka jest wspólnikiem pozwanej spółki, tym bardziej uzasadnione jest poddanie kwestii jego odpowiedzialności pod wcześniejszą ocenę Zgromadzenia Wspólników.

Powódka podtrzymała twierdzenie zawarte w pozwie o braku słuszności stanowiska pozwanej spółki, jakoby postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie V ACz 501/16 przesądzone zostało, iż E. A. nie był uprawniony do reprezentacji (...) w dniu 23 grudnia 2015 r. Przeciwnie, zabezpieczenie ustalo w zakresie wstrzymania uchwał odwołujących zarząd (...) ze skutkiem na przyszłość. Zmiana postanowienia o zabezpieczeniu przez Sąd drugiej instancji nie odnosi się do stanu przeszłego, zatem zasady reprezentacji ukształtowane postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 11 grudnia 2015 r. w sprawie XIV GC 612/15 obowiązywały tak długo, jak długo obowiązywało zabezpieczenie, tj. co najmniej do 31 maja 2016 r.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 6.082,20 zł tytułem kosztów procesu.

Wyrok został wydany w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Wspólnikami pozwanej są (...), będąca udziałowcem większościowym, i powódka, będąca udziałowcem mniejszościowym.

Prezesem zarządu pozwanej był D. G., będący obecnie prezesem zarządu (...) Sp. z o.o. w T.. Uchwałą zgromadzenia wspólników z dnia 29 października 2015 r. doszło do wymiany wszystkich członków zarządu, w którym byli też E. B., L. B. i E. A.. Nowy zarząd składał się z dwóch członków, pochodzących z kadry kierowniczej pozwanej, urodzonych i zamieszkałych w Polsce.

O odwołaniu E. A., który był w Polsce uprzednio tylko dwa razy, a także pozostałych członków zarządu i powołaniu członków zarządu spośród osób zamieszkałych w Polsce zadecydował wspólnik większościowy.

Pozwana uzyskiwała stale bardzo dobre wyniki finansowe, wielomilionowy zysk, w 2015 r. w wysokości ponad 16.000.000 zł. D. G. zawsze było udzielane absolutorium, czego wspólnik mniejszościowy uprzednio nie kwestionował.

Pozwana jest wyłącznym udziałowcem (...) Sp. z o.o., która to spółka wybudowała obiekt przy pomocy funduszy uzyskanych ze środków unijnych, wykorzystując także kredyt udzielony przez (...) S.A. Bank (...) S.A. zaoferował niższą stopę procentową, a podwyższenie kapitału zakładowego (...) umożliwiło przeniesienie kredytu do tego Banku, dzięki tej operacji zostało zaoszczędzone ok. 660 000 zł na kosztach kredytu. W tej sprawie zostało zwołane posiedzenie zarządu pozwanej, o którym zostali powiadomieni L. B. i E. B.. Nie zwrócono się jednakże wówczas do E. A.. Ostatecznie podwyższenie kapitału (...) Sp. z o.o. zostało dokonane.

Rodzina A. faktycznie nie uczestniczyła w zarządzaniu pozwaną, choć jej członkowie zasiadali w zarządzie. E. A. raz uczestniczył w zebraniu zarządu, jego syn był tylko raz w Polsce.

Podjęmując działania, które udziałowiec większościowy pozwanej uznaje za nieuprawnione, E. A. dokonał zmian w statucie (...) Sp. z o.o. i zbył jej dwie akcje na rzecz powódki. Szkoda dla pozwanej, wynikająca z tego działania, polegała na utracie roli wyłącznego udziałowca przez pozwaną w ww. spółce, a ponadto poprzez zmiany umowy spółki usiłowano nadać powódce uprawnienia odpowiadające uprawnieniom pozwanej, posiadającej pozostałe, większościowe udziały. W związku z tymi działaniami między stronami doszło do sporów sądowych.

(...)P.A. świadczy usługi transportowe dla całej grupy kapitałowej pozwanej. Pozwana zamierza prowadzić działalność inwestycyjną, natomiast powódka jest zainteresowana wyłącznie uzyskiwaniem dywidendy.

Większość członków zarządu pozwanej oraz większość na zgromadzeniu wspólników głosowała za podwyższeniem kapitału zakładowego (...) Sp. z o.o.

Ustalił również Sąd Okręgowy, że w roku 2015 większościowy wspólnik pozwanej przedstawił strategię rozwoju, która przewidywała przeniesienie całego zakresu działalności operacyjnej do (...) Sp. z o.o.

A. D. nie widzi podstaw do wysuwania przez pozwaną roszczeń przeciwko E. A. ani powódce.

Czyniąc ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy wskazał dowody, w oparciu o które je poczynił.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, że powództwo jest bezzasadne. Wskazał Sąd, iż nie dał wiary zeznaniom świadka A. D., jakoby większościowy wspólnik pozwanej w 2015 r. zaproponował przeniesienie całego zakresu działalności operacyjnej do „pewnej innej spółki należącej do grupy (...)”. Świadek nie wymienił dokładnej nazwy spółki, do której miałyby zostać przeniesiona działalność operacyjna, a ponadto jego zeznanie w tym zakresie nie znajduje potwierdzenia w jakichkolwiek innych dowodach ani w twierdzeniach stron.

Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom tego świadka, jakoby D. G. był w chwili składania zeznań przez świadka członkiem lub/i prezesem zarządu pozwanej, ponieważ powyższe nie znajduje potwierdzenia w zeznaniach pozostałych świadków ani w rejestrze przedsiębiorców pozwanej.

Podniósł również Sąd Okręgowy, że „z zeznań świadka nie wynika też, dlaczego przeniesienie działalności operacyjnej do (...) Sp. z o.o. miałyby być niekorzystne, a z zeznań pozostałych świadków można wysnuć wniosek, że było wręcz przeciwnie, z uwagi na oszczędności kredytowe i fakt pozostawania przez pozwaną jedynym udziałowcem (...) Sp. z o.o.

Z kolei fakt, iż świadek ten nie widzi żadnych podstaw do wysuwania przez pozwaną roszczeń przeciwko E. A. nie oznacza, iż roszczenia takie obiektywnie nie istnieją. Oznacza jedynie, że nie istnieją one w świadomości świadka (ewentualnie ich istnienia nie chce ujawnić w swych zeznaniach).

Zeznania tego świadka, iż świadczenia pozwanej na rzecz (...), w ramach relacji biznesowych pozwanej, mogły stanowić „naruszenie obowiązujących w prawie polskim ograniczeń przewidzianych statutem i statusem wspólnika” nie oznaczają, iż tak było, gdyż świadek zeznaje jedynie, że mogło tak być, a ponadto nie wskazuje, które konkretnie ograniczenia – przewidziane prawem – miałyby zostać naruszone. Ponadto zeznania świadka świadczą o tym, iż w rzeczywistości powódka dobrze orientuje się w relacjach między pozwaną a (...), co przemawia przeciwko jego zarzutom odnośnie uchwał o zatwierdzeniu sprawozdań”.

Wskazał Sąd Okręgowy, że treść złożonych przez strony dokumentów nie była kwestionowana. Spór dotyczy jedynie oceny, czy zachodzą podstawy m.in. w świetle złożonych przez strony dokumentów – do stwierdzenia nieważności ewentualnie uchylenia zaskarżonych uchwał.

Bezsporna jest teść zaskarżonych uchwał. Bezsporne jest uprawnienie powódki do wytoczenia niniejszego powództwa, wynikające z art. 250 pkt 2 i art. 252 § 1 k.s.h. Powódka nie zdołała jednak wykazać, iż istnieją podstawy do stwierdzenia nieważności, czy też uchylenia zaskarżonych uchwał.

Odnośnie uchwały nr (...) zważył Sąd Okręgowy, iż dotyczy ona zatwierdzenia sprawozdania zarządu z działalności pozwanej spółki w roku 2015 oraz sprawozdania finansowego spółki za rok 2015. Istotne jest, że bezspornie były one przedmiotem badania oraz opinii biegłego rewidenta, który sprawozdań nie zakwestionował. Ocenił sprawozdanie finansowe jako przedstawiające rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji finansowej spółki, jak też jej wyniku finansowego, za rok obrotowy 2015. Ocenił sprawozdanie z działalności jako kompletne, a zawarte w nim informacje jako pochodzące ze zbadanego sprawozdania finansowego i z nim zgodne. Bez względu na stanowisko, czy taka opinia biegłego rewidenta jest wystarczająca dla powzięcia uchwały w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdań stwierdził sąd, iż „z pewnością nie uzasadniała ona ich niezatwierdzenia i nie może pozostawać bez wpływu na ocenę zarzutów powódki co do zaskarżonej uchwały. Powódka bowiem zarzuca, że sprawozdanie finansowe narusza zasady ustanowione w ustawie o rachunkowości. W świetle opinii biegłego rewidenta nie można zarzutu powódki uznać za uzasadniony. Odnośnie nieodzwoiercedlenia przez pozwaną transakcji zbycia dwu udziałów (...) Sp. z o.o. i wykazania – rzekomo nieprawidłowo – że pozwana posiada 100% udziałów w (...) Sp. z o.o. wskazał sąd, iż pozwana nie uznawała sprzedaży dwu udziałów za skuteczną, sprawa ta stała się przedmiotem odrębnych sporów sądowych między stronami, na co zresztą zwrócił uwagę biegły rewident, odnosząc się do noty nr (...), nie zgłaszając zastrzeżeń w tym zakresie do prawidłowości i rzetelności sprawozdania finansowego. W związku z powyższym – abstrahując od rozstrzygnięć w innych toczących się między stronami sprawach sądowych – brak jest podstaw do stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały, gdyż powódka nie wykazała jej sprzeczności z ustawą ww. zarzutami. Ponadto zmienione przez Sąd Apelacyjny w Katowicach postanowienie tut. Sądu Okręgowego w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia – omówione w dalszej części uzasadnienia – nie wywarło (wbrew stanowisku powódki) jakichkolwiek skutków w zakresie reprezentacji pozwanej, ponieważ postanowienie sądu drugiej instancji zmieniające postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia poprzez oddalenie wniosku o zabezpieczenie wywiera skutek unicestwiający – z mocą wsteczną – co do postanowienia zmienionego”.

Zarzuty powódki co do niedochowania niezbędnego standardu staranności i szczególności w opisywaniu zdarzeń gospodarczych w sprawozdaniu, w świetle dokonywania transakcji z podmiotami powiązаныmi, kwestii nowej konfiguracji strukturalnej, poręczenia udzielonego (...) Sp. z o.o. uznał Sąd za bezzasadne, skoro kwestie te nie wzbudziły zastrzeżeń biegłego rewidenta co do sprawozdań.

To samo dotyczy opinii zarządu o niskim prawdopodobieństwie uchylecia lub stwierdzenia nieważności uchwał powziętych na NZW pozwanej w dniach 29 października i 28 grudnia 2015 r., co do braku w sprawozdaniu informacji o toczącym się arbitrażu i zasądzonych w jego toku kwot od pozwanej. Dodatkowo w tym zakresie nie sposób uznać zarzutów powódki za uzasadnione w sytuacji nie tylko skrajnie różnej oceny stron co do kwestii objętych sporami sądowymi i arbitrażowymi, ale także dopuszczalności, skuteczności i prawidłowości postępowania arbitrażowego. Ponadto – niezależnie od przysługującej stronie postępowania skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego – wyrok sądu polubownego ma moc prawną na równi z wyrokiem sądu dopiero po jego uznaniu przez sąd albo po stwierdzeniu przez sąd jego wykonalności (art. 1212 k.p.c.). Powyższego zaś powódka nie wykazała. Brak było zatem podstaw do zamieszczenia w sprawozdaniu informacji co do postępowania arbitrażowego. Podniósł także sąd, iż prawomocnym postanowieniem z dnia 28 grudnia 2015 r., sygn. akt XIV GC 612/15 (k. 377-378 akt) Sąd Okręgowy w Katowicach – odmawiając odrzucenia pozwu – pośrednio przesądził o niedopuszczalności zaskarżenia uchwał zgromadzenia wspólników pozwanej z dnia 29 października 2015 r. przed sądem polubownym. W tej sytuacji nie sposób uznać nieumieszczenia informacji o orzeczeniu sądu arbitrażowego z dnia 18 kwietnia 2018 r. za niekompletność sprawozdania finansowego. Nie wdając się zaś w dywagacje co do niskiego lub niebędącego niskim prawdopodobieństwem uchylecia lub stwierdzenia nieważności ww. uchwał zważyć należy, że zarząd – odpowiadając za złożone sprawozdanie – miał prawo wyrażenia swej oceny w tej kwestii, która – z oczywistych względów – jest różna od oceny powódki, jako przeciwnej strony sporu. Ocena taka jest li tylko oceną, trudno bowiem, czy to przed wydaniem wyroku, czy po jego wydaniu ocenić (z wyjątkiem powództw oczywiście uzasadnionych lub oczywiście bezzasadnych, do których spory między stronami niniejszego postępowania nie wydają się zaliczać), jakie było czy jest prawdopodobieństwo wydania takiego czy innego wyroku. W tym zakresie nawet posiadanie wybitnej wiedzy prawniczej w połączeniu z wybitną znajomością rachunku prawdopodobieństwa (co już samo w sobie jest raczej nieprawdopodobne) może okazać się niewystarczające.

Brak jest zatem podstaw do stwierdzenia nieważności, jak też podstaw do uchylecia uchwały nr (...). Powódka podnosi, iż uchwała zatwierdzająca sprawozdanie niekompletne lub nierzetelne podlega uchyleciu jako naruszająca interes spółki. Już wyżej zostało natomiast wykazane, że zaskarżona uchwała niekompletna ani nierzetelna nie jest. Zatem zarzut powódki, iż narusza ona interes spółki, nie może się ostać. Za gołosłowny – także z uwagi na opinię biegłego rewidenta – należy uznać zarzut powódki, jakoby uchwała zmierzała do pokrzywdzenia wspólnika. Powódka twierdzi, iż jej celem jest przedstawienie stanu niezgodnego z rzeczywistością, w szczególności poprzez przedstawienie na niekorzyść powódki okoliczności związanych z istniejącym sporem między wspólnikami. Powódka twierdzi ponadto, że z powyższych względów uchwała narusza dobre obyczaje. Wskazał Sąd, że powódka zatem w istocie multiplikuje wskazane w art. 249 k.s.h. podstawy uchylecia uchwały, powołując się na tożsame okoliczności. Prawidłowość, jasność i rzetelność sprawozdań, stwierdzona przez biegłego rewidenta, nie pozwala na uznanie, iż którykolwiek z zarzutów, mających skutkować naruszeniem interesu spółki, pokrzywdzeniem wspólnika, czy naruszeniem dobrych obyczajów (zwłaszcza, że w istocie są to te same zarzuty, które powódka kolejno przyporządkowuje do przewidzianych w kodeksie spółek handlowych podstaw stwierdzenia nieważności i uchylecia uchwały), jest zasadny.

Sąd Okręgowy nie podzielił także zarzutów powódki co do zaskarżonej uchwały nr (...). Powódka podniosła, że przesłanki stwierdzenia nieważności lub uchylecia tej uchwały są analogiczne, jak w przypadku uchwały nr (...). Analogiczne jest zatem stanowisko Sądu co do wskazanych przez powódkę przesłanek, jako nieuzasadnionych, jak już zostało to wyżej podniesione. Odnośnie podniesionej przez powódkę kwestii skutków zmiany przez sąd drugiej instancji postanowienia sądu pierwszej instancji w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia poprzez wstrzymanie wykonalności zaskarżonych uchwał, stanowisko tutaj jest odmienne od stanowiska powódki. Oczywiście jest bowiem, że postanowienie sądu drugiej instancji zmieniające postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia poprzez oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia znosi skutki postanowienia Sądu pierwszej instancji z mocą wsteczną. Postanowienie sądu pierwszej instancji w przedmiocie zabezpieczenia – choć skuteczne i wykonalne (ze względu na specyfikę postępowania zabezpieczającego) z chwilą wydania, nie ma bowiem mocy większej, niż wyrok Sądu pierwszej instancji. Uchylenie zaś lub zmiana wyroku sądu pierwszej instancji przez sąd drugiej instancji znosi ten wyrok w zakresie uchylonym lub zmienionym. Żadne jego skutki w takim przypadku nie istnieją, zarówno na przyszłość, jak i w okresie pomiędzy wydaniem wyroku przez sąd pierwszej instancji a jego uchyleciem lub zmianą przez sąd

drugiej instancji. W obecnym stanie prawnym, co prawda, wyrok sądu pierwszej instancji nie wywołuje skutków przed uprawomocnieniem, nie zmienia to jednak okoliczności, iż skutki nieprawomocnego postanowienia sądu w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia miałyby być (zdaniem powódki) dalej idące – mimo jego zmiany poprzez oddalenie wniosku o zabezpieczenie – niż skutki wyroku sądu pierwszej instancji, co jest nie do przyjęcia. Przekładając powyższe rozważania na skutki postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 11 grudnia 2015 r., sygn. akt XIV GC 612/15 w świetle jego całkowitej zmiany postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt V ACz 501/16 należy uznać, że zmiana ww. postanowienia skutkowałą całkowitym unicestwieniem jego skutków w postaci wstrzymania wykonania zaskarżonych uchwał. Tym samym E. A. nie był uprawniony do reprezentowania powódki na mocy ww. postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach, co w konsekwencji oznacza, iż wszelkie czynności, których dokonał on w oparciu o powyższą uchwałę, nie są prawnie skuteczne. Nie są również prawnie skuteczne dalsze czynności, dokonane na podstawie nieuprawnionego wykonywania funkcji członka zarządu pozwanej przez E. A.. Zatem nieskuteczne jest zbycie dwu udziałów (...) Sp. z o.o., zmiany w umowie tejże spółki i powołanie G. N. do jej zarządu. Zarzuty powódki co do twierdzeń w tym zakresie, zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu, są bezzasadne. Rozważania co do skutków postanowień sądów obu instancji należy także odnieść odpowiednio do postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 12 lutego 2016 r., sygn. akt XIV GC 612/15/BS i postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt V ACz 503/16, zmieniającego postanowienie Sądu pierwszej instancji poprzez oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Należy stwierdzić, iż Sąd Apelacyjny zapewne podziela ww. stanowisko tut. Sądu, skoro wydał to ostateczne postanowienie. W przeciwnym bowiem razie musiałby stwierdzić istnienie podstaw do zabezpieczenia uznając, że kolejne zgromadzenie wspólników, w dniu 28 grudnia 2015 r., zostało zwołane przez zarząd, co do którego wykonanie uchwały go powołującej zostało wstrzymane.

Dalej uznał Sąd Okręgowy, że brak jest tym samym jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia nieważności, czy też uchylecia uchwały nr (...), zatwierdzającej sprawozdanie zarządu z działalności grupy (...) za rok 2015 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy (...) za rok 2015.

W kontekście zarzutów powódki przeciwko obu uchwałom należy podnieść, że powódce – jako wspólnikowi pozwanej – przysługują uprawnienia wymienione w art. 212 i art. 223 k.s.h., z których nie skorzystała, choć mogła to uczynić, skoro miała zastrzeżenia do zatwierdzonych sprawozdań. Wymienione przepisy zabezpieczają interesy wspólnika, pozwalają mu na uzyskanie informacji, w tym informacji, co do których powódka twierdzi, że powinny zostać zamieszczone w kwestionowanych sprawozdaniach, a także pozwalają na zbadanie rachunkowości i działalności spółki przez zewnętrznego audytora. Brak skorzystania z którejkolwiek z tych możliwości przez powódkę także przemawia za uznaniem, iż jego zarzuty co do sprawozdań są nieuzasadnione. W przeciwnym przypadku bowiem nie sposób stwierdzić, dlaczego powódka – mimo tak poważnych zastrzeżeń do sprawozdań, ich kompletności, rzetelności, zakresu informacji w nich zawartych – tego nie uczyniła. Oczywiście wspólnik nie ma obowiązku korzystania z ww. uprawnień, ale brak ich wykorzystania powinien zostać wzięty pod uwagę w kontekście zarzutów co do uchwał zatwierdzających sprawozdania.

Co do uchwały nr (...) powódka – choć wnosi o stwierdzenie nieważności, ewentualnie uchylenie także tej uchwały – nie wskazała w uzasadnieniu pozwu podstaw do stwierdzenia jej nieważności, ograniczając się do uzasadnienia żądania jej uchylecia. Argumenty powódki co do powzięcia tej uchwały wbrew interesowi spółki i w celu pokrzywdzenia powódki są nieuzasadnione. Wniesienie wkładu na pokrycie udziału w zwiększonym kapitale zakładowym (...), której pozwana była wyłącznym udziałowcem, nie stanowi wytransferowania z majątku spółki kwoty 10.000.000 zł. Pozwana była bowiem wyłącznym udziałowcem dokapitalizowywanej spółki, a przeprowadzona operacja – jak wynika z zeznań świadków – doprowadziła do oszczędności na kosztach obsługi kredytu bankowego w wysokości 660.000 zł. Ponadto z zeznań świadków E. B. i L. B. wynika, że za decyzją w tym zakresie głosowała większość członków zarządu pozwanej, co czyni bezzasadnym zarzut powódki, jakoby D. G. dokonał jej bez wiedzy i zgody pozostałych członków zarządu. Co więcej, z zeznań tych świadków wynika, że została w tym zakresie powzięta przez zarząd uchwała, skoro zeznali oni, iż większość członków zarządu głosowała za podwyższeniem kapitału zakładowego (...) Sp. z o.o. D. G. również zeznał, że w tej sprawie odbyło się zebranie zarządu. Zatem zarzut powódki co do braku uchwały zarządu okazał się bezzasadny. Podwyższenie kapitału zakładowego nie naruszało

interesu spółki, z wyżej wymienionych względów, nie miało też na celu (dolus coloratus) pokrzywdzenia wspólnika mniejszościowego, który wszak w sensie ekonomicznym, choć nie prawnym – jest właścicielem (...) spółki z o.o. w stopniu odpowiadającym liczbie posiadanych udziałów pozwanej. Tym samym uchwała co do absolutorium nie godziła w interesy spółki i nie miała na celu pokrzywdzenia wspólnika. Niezależnie od powyższego zważyć należy, że do uchylenia uchwały byłoby konieczne także stwierdzenie jej niezgodności z umową spółki bądź dobrymi obyczajami, których to okoliczności powódka nie tylko nie wykazała, ale nawet nie podniosła w uzasadnieniu podstaw do uchylenia tej konkretnej uchwały.

Powódka nie wykazała zatem podstaw do uchylenia uchwały nr (...) w sprawie udzielenia D. G. absolutorium z wykonywania obowiązków prezesa zarządu pozwanej w roku 2015. Jedynym uchybieniem wyżej wymienionego był przyznany podczas składania zeznań brak zawiadomienia E. A. o posiedzeniu zarządu, powyższy fakt nie może jednak prowadzić – z przyczyn wyżej wymienionych, a także wobec braku wpływu niezawiadomienia wyżej wymienionego o posiedzeniu zarządu na wynik głosowania – do uznania uchwały co do absolutorium za godzącą w interesy spółki lub mającą na celu pokrzywdzenie wspólnika.

Co do uchwały nr (...) również należy zważyć, iż powódka – choć wnosi również o stwierdzenie jej nieważności lub uchylenie – to w uzasadnieniu dotyczącym tej konkretnej uchwały powołuje się jedynie na istnienie podstaw do jej uchylenia, choć samych podstaw – w rozumieniu art. 249 § 1 k.s.h. – wyraźnie nie wskazuje. Powódka twierdzi, że pozwanej żadne roszczenia względem E. A. nie przysługują, zaś powzięcie uchwały stanowi jedynie formę szykany oraz naraża pozwaną na niepotrzebne koszty postępowania. Dalej usprawiedliwia sprzedaż przez E. A. dwu udziałów w (...) Sp. z o.o. i zmianę umowy tejże spółki. Nie przesądzając kwestii wyrządzenia szkody pozwanej zważyć należy, iż uchwała wyrażająca zgodę na ewentualne dochodzenie roszczeń nie obliguje zarządu pozwanej do ich dochodzenia. Stanowi w istocie ocenę zgromadzenia wspólników, iż takie roszczenia pozwanej przysługują. Ostateczną decyzję w przedmiocie ewentualnego dochodzenia roszczeń (lub zaniechania ich dochodzenia) podejmie zarząd. Powódka nie wskazała też, dlaczego ww. uchwała miałaby być sprzeczna z prawem, zatem nie wskazała podstaw stwierdzenia jej nieważności. Brak jest podstaw do uznania, że ww. uchwała wspólników jest sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godzi w interesy spółki lub ma na celu pokrzywdzenie wspólnika. Powódka okoliczności tych nawet nie wyartykułowała w uzasadnieniu zarzutów przeciwko tej uchwale, ograniczając się do nieuzasadnionego okolicznościami sprawy twierdzenia, że uchwała ta stanowi wyłącznie formę szykany, a także na naraża pozwaną na niepotrzebne – zdaniem powódki – koszty postępowania.

Za bezzasadne uznał Sąd Okręgowy zarzuty powódki przeciwko uchwale nr (...). Uchwała nie wykracza poza kompetencje zgromadzenia wspólników, bowiem wyliczenie spraw wymagających uchwały spółki w art. 228 k.s.h. nie ma charakteru taksatywnego, a ponadto fakt, iż dana kwestia nie wymaga uchwały wspólników nie oznacza, iż uchwała taka nie może zostać powzięta. Tym samym zarzut co do nieważności tej uchwały, jako wykraczającej poza kompetencje zgromadzenia wspólników, jest bezzasadny.

I w tym przypadku powódka nie wskazała też, które z podstaw uchylenia uchwały, wymienionych w art. 249 § 1 k.s.h. miałyby zachodzić. Odnośnie sprzedaży udziałów i zmian umowy (...) aktualne pozostają rozważania co do skutku ww. postanowienia Sądu Apelacyjnego zmieniającego postanowienia Sądu Okręgowego w przedmiocie zabezpieczenia. Nie przesądzając jednakże, czy pozwanej roszczenia przeciwko powódce przysługują, co może być przedmiotem odrębnego postępowania zważyć należy, że samo powzięcie uchwały przez zgromadzenie wspólników w przedmiocie dochodzenia roszczeń przeciwko jednemu z nich nie jest sprzeczne z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i nie godzi w interesy spółki ani nie ma na celu pokrzywdzenia wspólnika. Sama zaś możliwość przysługiwania pozwanej takich roszczeń wynika z dokonania czynności przez reprezentanta powódki uzurpującego sobie (w świetle rozstrzygnięć Sądu Apelacyjnego w Katowicach) prawo do reprezentowania pozwanego.

Reasumując, wobec braku podstaw z art. 249 § 1 i art. 252 § 1 k.s.h. do stwierdzenia nieważności lub uchylenia zaskarżonych uchwał, Sąd Okręgowy oddalił powództwo.

Zauważył Sąd Okręgowy, że zarzut strony powodowej, złożony w związku z rzekomym brakiem możliwości zapoznania się z zeznaniami świadków przesłuchanych w drodze pomocy prawnej, jest nie tylko nieuzasadniony, ale też sprzeczny z dobrymi obyczajami w rozumieniu art. 3 k.p.c. Powódka miała bowiem możliwość zapoznania się z zeznaniami tych świadków przez wiele miesięcy. Nie było przeszkód, aby powódka złożyła wniosek o doręczenie odpisów protokołów, czy też ich tłumaczeń w terminie umożliwiającym jej zapoznanie się z tymi zeznaniami. Co więcej, strona powodowa miała możliwość zapoznania się z zeznaniami przynajmniej jednego (zresztą przez nią wnioskowanego) spośród przesłuchanych w drodze pomocy prawnej świadków bez potrzeby występowania o odpisy czy kopie zeznań, albowiem była obecna na rozprawie w dniu 19 stycznia 2018 r. Nie było wówczas przeszkód do udostępnienia jej akt sprawy w tym celu. „Pomijając natomiast okoliczność, że strona – zwłaszcza reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika – powinna śledzić stan sprawy, należy zwrócić uwagę na fakt, iż mogła się domyślić, iż protokół przesłuchania pozostałych świadków jest już w aktach sprawy tut. Sądu, a nawet, iż zostało sporządzone tłumaczenie ich zeznań najpóźniej w dniu doręczenia jej odpisu postanowienia z dnia 19 kwietnia 2018 r. (k. 798 akt), a to w dniu 2 maja 2018 r. (k. 804 akt)”. Należy z całą mocą podkreślić, iż Sąd nie miał obowiązku doręczenia odpisów zeznań świadków ani ich tłumaczeń bez wniosku strony, która ma też swobodę w wyborze pełnomocnika i nie może wywodzić jakichkolwiek zarzutów z faktu odległości między siedzibą Sądu a siedzibą pełnomocnika. Ponadto – co wynika już z pozwu – jedna z siedzib pełnomocnika znajduje się w tej samej miejscowości, co siedziba tut. Sądu.

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 98 § 1 i § 3 w zw. z art. 99 k.p.c., uwzględniając wynagrodzenie radcy prawnego w kwotach po 1.080 zł, liczonych od każdej zaskarżonej uchwały (łącznie 5400 zł), opłatę skarbową od jednego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł jako koszt celowego dochodzenia praw i poniesione przez pozwanego wydatki na koszty tłumaczeń w kwotach 318,42 zł, 198,16 zł i 148,62 zł.

Wyrok zaskarżyła, w całości, apelacją powódka i zarzucając mu:

1) wydanie orzeczenia w warunkach nieważności postępowania wskutek pozbawienia powódki możliwości obrony jej praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.), w wyniku:

uniemożliwienia powódce uczestniczenia w przesłuchaniu świadków słuchanych w drodze pomocy sądowej sądami w Monza (Tribunale di Monza) i Vercelli (Tribunale di Vercelli) we Włoszech - panów A. D., L. B. oraz E. B., przez niezawiadomienie powódki o tej czynności, wskutek czego powódka nie była obecna na przesłuchaniu L. B. ani E. B. a w odniesieniu do przesłuchania świadka D., powódka nie była zawiadomiona o pierwszym terminie przesłuchania świadka, które odbyło się w dniu 19 września 2017 r. i nie była na nim obecna, zaś w trakcie drugiego przesłuchania, w dniu 14 listopada 2017 r., mimo obecności na tym przesłuchaniu, nie miała możliwości zadawania świadkowi pytań spoza listy przekazanej sądowi wezwanemu przez Sąd Okręgowy;

niedoręczenia przez Sąd powódce odpisów protokołów zeznań tych świadków ani nie poinformowania powódki o złożeniu ich do akt sprawy aż do terminu rozprawy w dniu 13 czerwca 2018 r., na której Sąd Okręgowy oddalił wniosek o odroczenie rozprawy i uniemożliwił pełnomocnikowi powódki efektywne zapoznanie się z protokołami zeznań ww. świadków, dając pełnomocnikowi powódki przed zamknięciem rozprawy ok. 10 minut na analizę zeznań wspomnianych, kluczowych świadków, w oparciu o których zeznania został ustalony stan faktyczny w sprawie (co w szczególności uniemożliwiło pełnomocnikowi powoda przeanalizowanie ich na tyle, aby zwrócić Sądowi uwagę na uchybienia sądów w Monza i Vercelli w zakresie zadawanych przez nie pytań);

a następnie:

wydania wyroku bezpośrednio po terminie rozprawy 13 czerwca 2018 r., w którym to wyroku Sąd dokonał ustaleń faktycznych wprost na podstawie zeznań świadków A. D., L. B. i E. B. złożonych przed Sądami w Monza i Vercelli (Włochy), co do których powódka nie mogła zająć stanowiska, i które w konsekwencji okazały się błędne;

w sytuacji, w której sądy włoskie nie zadały świadkom pytań sformułowanych przez powódkę, które zostały przekazane przez powódkę Sądowi Okręgowemu wraz z tłumaczeniem przysięgłym w dniu 24 marca 2017 r. w wykonaniu zobowiązania Sądu Okręgowego, z 10 marca 2017 r., do złożenia listy pytań do świadków - a z uwagi na uniemożliwienie pełnomocnikowi powódki rzetelnego zapoznania się z protokołami zeznań świadków przesłuchiwanym przez sądy włoskie, powódka nie miała możliwości zwrócenia uwagi Sądu Okręgowego na ww. uchybienie;

przez co Sąd dopuścił się również naruszenia przepisów wskazanych poniżej w zarzutach pod pkt 2) lit. a) - e);

1) naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy:

a) naruszenie art. 11 ust. 4 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych i handlowych, wskutek nie zawiadomienia przez sąd wezwany (Tribunale di Vercelli we Włoszech) o miejscu i terminie przesłuchania świadków: Enrico Bazzi i Luigi Bonzano przez sąd wezwany, wskutek czego powódka została pozbawiona możliwości udziału w przesłuchaniu, które odbyło się w dniu 8 stycznia 2018 r. i zadawania pytań ww. świadkom;

b) naruszenie 156 k.p.c. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP wskutek nieodroczenia rozprawy z 13 czerwca 2018 r. mimo występowania ważnej przyczyny polegającej na konieczności umożliwienia powódce zapoznania się z protokołami przesłuchań świadków L. B. i E. B. w sposób rzetelny i umożliwiający obronę praw powódki;

c) naruszenie 155 k.p.c. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP wskutek nieudzielenia pełnomocnikowi powódki na rozprawie w dniu 13 czerwca 2018 r. odpowiedniego terminu na zapoznanie się z protokołami przesłuchań świadków L. B. i E. B. w sposób rzetelny i umożliwiający obronę praw powódki;

d) naruszenia 210 § 1 i § 3 k.p.c. oraz art. 224 § 1 k.p.c. poprzez uniemożliwienie powódce przedstawiania żądań wniosków, twierdzeń i dowodów oraz uniemożliwienie roztrząsania wyników postępowania dowodowego na rozprawie w dniu 13 czerwca 2018 r., a to wskutek udzielenia zbyt krótkiego terminu na umożliwienie powódce rzetelnego zapoznania się z protokołami przesłuchań świadków L. B. i E. B., nieodroczenia rozprawy oraz zamknięcia rozprawy w dniu 13 czerwca 2018 r.

e) naruszenie art. 217 § 1 i § 3 k.p.c. poprzez bezpodstawne zaniechanie przekazania sądom wezwanym (Tribunale di Monza oraz Tribunale di Vercelli) pytań do świadków, sformułowanych przez powódkę, które zostały przekazane przez powódkę Sądowi Okręgowemu wraz z tłumaczeniem przysięgłym w dniu 24 marca 2017 r. w wykonaniu zobowiązania Sądu Okręgowego, z 10 marca 2017 r., do złożenia listy pytań do świadków, co stanowiło naruszenie prawa powódki do udziału w czynnościach dowodowych - a z uwagi na uniemożliwienie pełnomocnikowi powódki efektywnego zapoznania się z protokołami zeznań świadków przesłuchiwanym przez sądy włoskie, powódka nie miała możliwości zwrócenia uwagi Sądu Okręgowego na ww. uchybienie;

f) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oparcie wyroku na niepełnych ustaleniach faktycznych w wyniku wybiórczego przeprowadzenia dowodów i przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów, prowadzące do błędnych ustaleń faktycznych, polegające na:

a) oparciu zaskarżonego wyroku na zeznaniach świadków: A. D., E. B. i L. B., w sytuacji, w której sądy wezwane przeprowadziły te dowody w oparciu o zadanie wybiórczych pytań, z pominięciem pytań sformułowanych pisemnie przez pełnomocnika powódki i złożonych przez powódkę Sądowi Okręgowemu w dniu 24 marca 2017 r.:

ii) bezpodstawnemu odmówieniu wiarygodności zeznaniom świadka A. D., w zakresie, w którym zeznał on, że w 2015 r. większościowy wspólnik pozwanej proponował przeniesienie działalności operacyjnej pozwanej spółki do „pewnej innej spółki należącej do grupy (...)”, z tego powodu, że świadek nie wymienił nazwy tej spółki - w sytuacji, w której fakt, iż świadek nie znał nazwy tej spółki, nie świadczy o tym, że wypowiedź taka nie miała miejsca;

iii) pominięciu wniosku dowodowego, zaoferowanego przez powódkę na rozprawie w dniu 13 czerwca 2018 r., o przeprowadzenie dowodu z ostatecznego wyroku sądu arbitrażowego ad hoc, w składzie A. M., J. M. i M. B., z dnia 2 marca 2018 r. (dalej jako „Wyrok Arbitrażowy”) - co miało istotny wpływ na wynik sprawy, polegający na dokonaniu wybiórczego ustalenia faktycznego istotnego dla rozstrzygnięcia, z pominięciem okoliczności wynikających z Wyroku Arbitrażowego;

iv) nieprawidłowym przyjęciu, jakoby pozwana poniosła szkodę na skutek dokonanej przez siebie zmiany umowy spółki (...) sp. z o.o. i na skutek zbycia należących do niego 2 udziałów w kapitale zakładowym (...) sp. z o.o. - w sytuacji, w której czynności te zostały dokonane przez samą pozwaną, zmiany umowy spółki (...) sp. z o.o. na datę orzekania przez Sąd Okręgowy były już uchylone (i zostały uchylone głosami powoda po zaledwie ok. 2 tygodniach od uchwalenia), zaś nabycie przez powódkę dwóch udziałów w (...) sp. z o.o. nie spowodowało żadnej szkody dla powódki z uwagi na to, że powódka posiada w dalszym ciągu ponad 99% głosów w kapitale zakładowym (...) sp. z o.o.;

v) bezpodstawnym przyjęciu, jakoby powódka była zainteresowana w pozwanej spółce „wyłącznie uzyskiwaniem dywidendy”, co nastąpiło w oparciu o zeznania świadków L. B. i E. B. (s. 11 wyroku), w sytuacji, w której zeznania ww. świadków, złożone przed sądem wezwanym (Tribunale di Vercelli) we Włoszech, w dniu 8 stycznia 2018 r., nie potwierdzają powyższej tezy;

vi) bezpodstawnym pominięciu, przy ustaleniu, że większość członków zarządu pozwanej głosowała za podwyższeniem kapitału zakładowego w spółce (...) sp. z o.o. (s. 11 wyroku), że głosowanie to odbyło się bez udziału p. E. A. - jednego z członków zarządu pozwanej, który nie został zaproszony do udziału w tym zgromadzeniu;

vii) nieprawidłowym przyjęciu, że większościowy wspólnik pozwanej nie proponował w 2015 r. przeniesienia całego zakresu działalności operacyjnej do „pewnej innej spółki należącej do grupy (...)” (s. 12 wyroku), w sytuacji, w której okoliczność ta wynika z zeznań świadka A. D. i znajduje potwierdzenie w innych dowodach;

g) naruszenie art. 755 § 1 k.p.c. w zw. z art. 360 k.p.c. poprzez błędne uznanie, że uchylene w dniu 31 maja 2016 r. postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 11 grudnia 2015 r. o sygn. XIV GC 612/15/BS z mocą wsteczną spowodowało, iż pan E. A. nie był w dniach 22 i 23 grudnia 2015 r. umocowany do reprezentacji pozwanej;

1. naruszenie prawa materialnego:

a) naruszenie art. 252 § k.s.h. i art. 249 § 1 k.s.h. przejawiające się w ich niezastosowaniu wskutek błędnego przyjęcia, że brak zastrzeżeń biegłego rewidenta do sprawozdania zarządu pozwanej spółki za 2015 r. i do sprawozdania finansowego pozwanej spółki za 2015 r. czyni bezzasadnym zarzuty powódki w odniesieniu do braku rzetelności tych sprawozdań, w sytuacji, w której art. 252 § 1 k.s.h. ani art. 249 § 1 k.s.h. nie przewidują przesłanki oddalenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał lub o ich uchylenie, jeżeli biegły rewident wyraził pozytywną opinię na temat treści sprawozdań będących przedmiotem zaskarżonych uchwał, a więc w sytuacji, gdy ocena ważności uchwały zatwierdzającej takie sprawozdanie oraz ocena przesłanek z art. 249 § 1 k.s.h. musi być dokonywana przez Sąd meriti, co doprowadziło Sąd I instancji do nierozpoznania istoty sprawy;

b) naruszenie z art. 52 ust. 2 ustawy o rachunkowości i art. 252 k.s.h. polegające na ich niezastosowaniu wskutek błędnego pominięcia, że uchwała nr (...) była nieważna, gdyż zatwierdzała sprawozdanie finansowe sporządzone z naruszeniem art. 52 ust. 2 ustawy o rachunkowości, gdyż podpisane przez część członków zarządu, a nie wszystkich członków zarządu, co stanowiło przy tym nierozpoznanie istoty sprawy;

c) naruszenie art. 208 § 4 i 5 k.s.h. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie, przejawiające się w przyjęciu, jakoby D. G., działający jako członek zarządu pozwanej przy dokonywaniu czynności zapłaty na rzecz spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w T., działał na podstawie uchwały zarządu pozwanej spółki, w sytuacji, w której zarząd pozwanej spółki nie miał prawa podjęcia uchwały w tym przedmiocie ze względu na brak zawiadomienia jednego z członków zarządu - p. E. A. - o tym posiedzeniu;

d) naruszenie art. 228 § 1 k.s.h. i art. 201 § 1 k.s.h. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie, przejawiające się w błędnym uznaniu, że zgromadzenie wspólników pozwanej spółki miało kompetencję do podjęcia uchwały nr (...), w sytuacji, w której kompetencje zgromadzenia wspólników spółki są wyczerpująco wymienione w przepisach kodeksu spółek handlowych i w umowie spółki, zaś domniemanie kompetencji dotyczących prowadzenia spraw w spółce przysługuje zarządowi;

w wyniku powyższego:

e) o nieprawidłowe zastosowanie art. 252 § 1 k.s.h. i oddalenie powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał nr (...), (...), (...), (...) i (...) mimo istnienia przesłanek do wydania takiego orzeczenia, oraz

f) nieprawidłowe zastosowanie art. 249 § 1 k.s.h. i nieuwzględnienie powództwa ewentualnego o uchylenie uchwał nr (...), (...), (...), (...) i (...), mimo istnienia przesłanek do wydania wyroku uwzględniającego powództwo.

Wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością poprzez pominięcie czynności dokonanych na rozprawie w dniu 13 czerwca 2018 r. i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, wraz z pozostawieniem temu sądowi orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania za obie instancje;

- ewentualnie, w razie nieuwzględnienia przez Sąd zarzutu nieważności postępowania zarzutu nierozpoznania istoty sprawy.

2. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i stwierdzenie nieważności uchwał Zgromadzenia Wspólników pozwanej o nr (...), (...), (...), (...) i (...) z dnia 24 czerwca 2016 r., ewentualnie uchylenie ww. uchwał oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania sądowego, wraz według norm przepisanych, w tym kosztów postępowania apelacyjnego, wraz z kosztami zastępstwa procesowego w obu instancjach według norm przepisanych,

W przypadku uchylenia zaskarżonego wyroku, wniosła o wskazanie przez Sąd Apelacyjny Sądowi Okręgowemu, aby przy ponownym rozpoznaniu sprawy ponownie przesłuchał świadków A. D., L. B. i E. B., względnie, aby co najmniej udzielił powódce terminu na zajęcie stanowiska w odniesieniu do zeznań świadków; ewentualnie zaś, aby w przypadku braku uchylenia zaskarżonego wyroku, Sąd Apelacyjny samodzielnie ponowił ww. czynności dowodowe.

Apelująca wniosła również o:

dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów załączonych do niniejszej apelacji na okoliczność ich treści, a w szczególności na okoliczność: (i) ważności umowy sprzedaży 2 udziałów w spółce (...) sp. z o.o., zawartej pomiędzy pozwanym a powodem, a także prawomocnego odrzucenia powództwa pozwanego przeciwko powodu o ustalenie nieistnienia lub stwierdzenie nieważności tej umowy; (ii) skutków pro futuro uchylenia postanowienia o zabezpieczeniu polegającym na wstrzymaniu wykonania uchwał odwołujących członków zarządu i tym samym uprawnienia p. E. A., członka zarządu pozwanej, do reprezentacji pozwanej spółki w dniu 22 i 23 grudnia 2015 r., mimo późniejszego uchylenia postanowienia o zabezpieczeniu, wydanego przez Sąd Okręgowy w Katowicach z 11 grudnia 2015 r., o sygn. XIV GC 612/15/BS; (iii) skorzystania przez powódkę z uprawnienia wynikających z art. 212 k.s.h. do żądania udzielenia przez pozwaną spółkę informacji i udostępnienia dokumentów dotyczących zdarzeń faktycznych objętych sprawozdaniami finansowymi i sprawozdaniami zarządu za 2015 r. pozwanej spółki, zatwierdzonymi w zaskarżonych uchwałach nr (...) i (...) (k: 909 – 932).

Rozpoznając apelację powódki Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja podlega uwzględnieniu, albowiem zachodzi nieważność postępowania na gruncie rozpoznawanej sprawy wskutek naruszenia regulacji przepisu art. 379 punkt 5 k.p.c.

Powódka podniosła zarzuty prawa procesowego oraz prawa materialnego, jednakże w pierwszej kolejności wymaga omówienia zarzut najdalej idący, a mianowicie nieważność postępowania wskutek pozbawienia powódki możliwości obrony jej praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Na wstępie zauważyć należy, iż uchybienia procesowe powodujące nieważność postępowania, Sąd Apelacyjny, uwzględniając te uchybienia z urzędu (a także na zarzut skarżącego) nie bada, skarżący zatem nie musi wykazywać, związku przyczynowego między uchybieniem procesowym powodującym nieważność postępowania a wynikiem sprawy. Z powodu bezwzględного charakteru przyczyny nieważności postępowania bez znaczenia jest także okoliczność, czy strona o błędach sądu wiedziała i czy mogła je wytknąć w toku postępowania przed Sądem Okręgowym (art. 162 in fine k.p.c.), gdyż Sąd Apelacyjny błędy te powinien wziąć pod uwagę z urzędu.

Przepis art. 379 pkt 5 k.p.c. stanowi, iż nieważność postępowania zachodzi jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. Wadliwość ta nie musi istnieć w ciągu całego postępowania pierwszoinstancyjnego, decydujące jest bowiem to, czy występowała ona przy orzekaniu i w postępowaniu bezpośrednio poprzedzającym wydanie orzeczenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, na gruncie rozpoznawanej sprawy, wskazana wadliwość wystąpiła, apelująca została pozbawiona możliwości obrony swoich praw.

Podstawową gwarancją procesową strony jest prawo brania udziału w postępowaniu sądowym. Do decyzji strony należy, czy ów udział będzie czynny, czy też bierny.

Pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw polega na tym, że z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części. Nie budzi wątpliwości, iż wystąpienie tej wadliwości należy ocenić przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy, nie należy jej wiązać wyłącznie z sytuacją całkowitego wyłączenia strony od udziału w sprawie.

Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw w procesie oznacza sytuację, w której Sąd Okręgowy nie powinien w ogóle przystępować do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Zauważyć należy, iż zgodnie z zasadą bezpośredniości strona ma prawo być obecna przy przeprowadzaniu dowodów. Nie może budzić wątpliwości, iż zgodnie z art. 236 zdanie 1 k.p.c. w postanowieniu o przeprowadzeniu dowodu sąd oznaczy fakty podlegające stwierdzeniu „środek dowodowy i – stosownie do okoliczności sędziego lub sąd, który ma dowód przeprowadzić, a ponadto jeżeli jest to możliwe, termin i miejsce przeprowadzenia dowodu.

Sąd orzekający jest uprawniony do selekcji dowodów, co znajduje odzwierciedlenie w postanowieniach dowodowych. Zgodnie z art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

Uwzględniając powyższe, wskazać należy, iż na rozprawie w dniu 10 marca 2017 r. Sąd Okręgowy uwzględnił wniosek o przesłuchanie świadków (przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków): A. D., E. B. i L. B. – na okoliczności wskazane w postanowieniu dowodowym k: 497 przez sądem włoskim Tribunale di Vercelli świadków L. B. i E. B., a przed Tribunale di Monza – A. D..

Jednocześnie zobowiązał Sąd pełnomocników stron do złożenia listy pytań do świadków wraz z tłumaczeniem przysięgłym w terminie dwutygodniowym pod rygorem pominięcia (k: 497).

W określonym terminie powódka, jak i pozwana, pismami przygotowawczymi złożyły listy pytań do w/w świadków wraz z tłumaczeniem. Powódka w formie załącznika do pisma procesowego z 24 marca 2017 r. sformułowała do świadka A. D. 31 pytań (k: 507-511), świadków L. B. i E. B. – 20 pytań (k: 512-515, 516-518).

Pozwana, jak wskazano również przygotowała listę pytań do tychże świadków wraz z tłumaczeniem (k: 521-523).

Sąd Okręgowy przygotował cztery pytania do świadków E. B. i L. B. (k: 531-532) oraz pięć do A. D., określając je mianem „Lista pytań Sądu”, które to pytania przy sporządzeniu ich tłumaczenia wraz z tłumaczeniem, wyciągiem z prawa polskiego (k: 526, k: 531-543) przesłano do sądów włoskich.

Równocześnie zarządzeniem z dnia 18 kwietnia 2017 r. Sąd poinformował pocztą elektroniczną pełnomocników stron, że ich listy pytań nie zostały przesłane wraz z odezwaniami, bowiem nie zaznaczyli w listach pytań i ich tłumaczeniach, iż są to pytania pełnomocników powódki lub pozwanej „stąd ewentualne przesłanie listy pytań przez pełnomocników stron winno nastąpić bezpośrednio do sądów wezwanych”. Zarządzono przesłanie odezwy zgodnie z zarządzeniem z dnia 10 marca 2017 r. bez listy pytań stron (k: 527).

Do sądów wezwanych przesłano wnioski o przeprowadzenie dowodu Formularz (...) w oparciu o art. 4 rozporządzenia Rady (WF) nr (...) z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami Państw Członkowskich przy przeprowadzeniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (Dz.U. L 174 z 27 czerwca 2001 str. 1 (k: 553 – 582).

W żadnym z trzech Formularzy(...) pod pozycją „9. obecność i uczestnictwo stron 9.1. strony oraz ich pełnomocnicy, jeśli zostali ustanowieni, będą obecni przy przeprowadzeniu dowodu; 9.2. uczestnictwo stron oraz ich pełnomocników, jeżeli zostali ustanowieni, jest wymagalne” nie zaznaczono by wykonanie odzew odbyło się w obecności lub przy udziale stron.

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z art. 11 rozporządzenia Rady (WE) Nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzeniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (Dz.U. UE. L. 2001. 174. 1 z póź. zm.) – ust. 1. jeżeli jest to przewidziane w prawie państwa członkowskiego sądu wzywającego (tu polskiego), strony i ich przedstawiciele, jeżeli zostali ustanowieni, mają prawo być obecni przy przeprowadzeniu dowodu przez sąd wezwany (tu włoski). Zgodnie zaś z ust. 2 tegoż artykułu – sąd wzywający zawiadamia w swoim wniosku sąd wezwany, przy użyciu formularza (...) w załączniku, że strony i ich przedstawiciele, jeżeli zostali ustanowieni (w rozpoznawanej sprawie zostali ustanowieni przez obie strony), będą obecni oraz w stosownych przypadkach, że wystąpiono z wnioskiem o ich udział. Zawiadomienie takie może również zostać przekazane w każdej innej właściwej chwili. Zgodnie zaś z ust. 3 jeżeli wystąpiono z wnioskiem o udział w przeprowadzeniu dowodu stron i ich przedstawicieli, jeżeli zostali ustanowieni, sąd wezwany określa zgodnie z art. 10 warunki ich uczestnictwa.

Właściwe wypełnienie formularza (...) (pkt 9, pkt 10) oznacza, że sąd wezwany zawiadamia strony i ich przedstawiciele, jeżeli zostali ustanowieni, przy użyciu formularza (...) w załączniku, o miejscu i czasie przeprowadzenia dowodu oraz w stosownych przypadkach, o warunkach, na jakich mogą w nim uczestniczyć.

Stosowne postępowanie zgodne z art. 11 ust. 5 może wdrożyć sąd wezwany.

Uszło uwagi Sądu Okręgowego, iż zgodnie z art. 1131 § 3 k.p.c. dotyczącego prawa obecności stron na równych zasadach w celu umożliwienia obecności przy przeprowadzeniu dowodu lub udziału w tej czynności, o ile nie sprzeciwia się to prawu państwa wezwanego, a nie sprzeciwia się, albowiem pełnomocnicy powódki i pozwanej byli obecni pozyskując wiedzę o terminie przesłuchania świadka A. D., zaś pełnomocnicy pozwanej - świadków L. B. i E. B. przy ich przesłuchaniu (k: 701-705 i 795 -797) strony lub ich pełnomocników – przedstawiciele, sąd polski może wnosić o bezpośrednie zawiadomienie o miejscu i czasie przeprowadzenia dowodu przez właściwy organ (sąd).

Powyższa regulacja oznacza tyle, że strony i ich pełnomocnicy mogli być zawiadomieni/obecni przy właściwym wypełnieniu druku – na skutek wniosku sądu polskiego, który wnosi o bezpośrednie zawiadomienie o miejscu i czasie przeprowadzenia dowodu w celu umożliwienia obecności przy przeprowadzeniu dowodu lub udziału w tej czynności.

Omawiany przepis dokonuje dysfunkcji pomiędzy pojęciem „obecność przy przeprowadzeniu dowodu” – co oznacza bierne uczestnictwo, obserwowanie przebiegu przeprowadzenia dowodu oraz udział w jego przeprowadzeniu, który

obejmuje aktywne współdziałanie w dokonywaniu przedmiotowej czynności. Przeoczenie i brak prawidłowego wykonania (wypełnienia druków) odzew o udzielenie pomocy prawnej w przesłuchaniu trzech świadków, poprzez niezaznaczenie właściwej rubryki w Formularzu (...), apelująca została pozbawiona możliwości obrony swoich praw, albowiem została pozbawiona prawa obecności przy przeprowadzeniu dowodów z zeznań świadków (biernego obserwowania przebiegu przeprowadzenia dowodu), a także udziału w ich przeprowadzeniu. Udział, niewątpliwie obejmuje aktywne współdziałanie w dokonywaniu przedmiotowych czynności (np. zadawania pytań). Zatem realizacja wskazanych uprawnień biernego lub czynnego uczestnictwa jest możliwa na podstawie zawiadomienia o czasie i miejscu przeprowadzenia dowodu dokonywanego przez sąd wezwany.

Apelująca, jej pełnomocnik (podobnie jak i pozwana i jej pełnomocnik) nie zostali zawiadomieni o terminie i miejscu przeprowadzenia dowodu, zaś obecność pełnomocnika powódki na drugim terminie przesłuchania świadka A. D., po uzyskaniu informacji o przesłuchaniu w/w została ograniczona do „biernego uczestnictwa”, bez możliwości zadawania pytań. Takiej możliwości nie miała również pozwana, choć przesłała listę pytań do Tribunale di Monza (k: 641-646-649-668).

Jak już wyżej wskazano zgodnie z art. 236 k.p.c. Sąd Okręgowy był/jest upoważniony do dokonania selekcji zgłaszanych dowodów, zakresu ich przeprowadzenia na okoliczności istotne w sprawie w odniesieniu do przedmiotu sprawy, w tym zakresu pytań do świadków i winno to przybrać formę postanowienia dowodowego. Przeprowadzając dopuszczone dowody osobowe strony winny mieć zagwarantowane prawo „obecności” lub „udziału” w tej czynności przed sądem wezwanym. Skoro po wykonaniu odzew w zakresie „wskazanym” przez Sąd Okręgowy odbyła się w dniu 13 czerwca 2018 r. rozprawa, po zamknięciu której został wydany zaskarżony wyrok, zważywszy że w sprawie odbyły się dwie rozprawy „merytoryczne” na których przeprowadzono postępowanie dowodowe, uznać należało, iż apelująca wskutek naruszenia art. 11 ust. 4 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z 21 maja 2001 r., poprzez niezawiadomienie jej przez sąd wezwany o miejscu i przesłuchaniu świadków E. B. i L. B., wskutek wadliwej czynności sądu co do sposobu przeprowadzenia tych dowodów bez powiadomienia powódki, wskutek wadliwego przygotowania odezwy dla sądu wezwanego została pozbawiona możliwości udziału w przesłuchaniu tych świadków w dniu 8 stycznia 2018 r., w tym zadania pytań.

Ów dowód został przeprowadzony w granicach wskazanych przez Sąd Okręgowy czterech pytań (k: 531-532), bez zawiadomienia, bez obecności, bez udziału apelującej.

Zauważyć należy, iż po dołączeniu do akt sprawy tłumaczeń wykonanych odzew w dniu 13 czerwca 2018 r. odbyła się rozprawa, po której został wydany zaskarżony wyrok.

Chronologia czynności procesowych Sądu Okręgowego uprawnia do stwierdzenia, że powódka, podobnie jak i pozwana z powodu wskazanych wadliwości procesowych Sądu Okręgowego nie mogła brać i nie brała udziału w istotnej części postępowania. Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku ta wadliwość nie została usunięta, przy czym charakter tej wadliwości (sposób przeprowadzenia dowodów osobowych) uniemożliwiał powódce podjęcie czynności procesowych co do sposobu przeprowadzenia tych dowodów. Mając powyższe na uwadze uznać należało, że na gruncie rozpoznawanej sprawy w zakresie wyżej wskazanym powódka została pozbawiona możliwości obrony swoich praw. Została stworzona sytuacja, w której Sąd Okręgowy nie powinien przystępować do ostatecznego merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu, zaś postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością zniesione a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania (art. 386 § 2 k.p.c.) i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Zarzut apelacyjny opisany jako pierwszy uzasadniał uwzględnienie apelacji, stąd zbędnym jest odnoszenie się do pozostałych zarzutów.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w kategoriach nieważności postępowania (art. 379 pkt 5 k.p.c.) nie może być mowy o ile apelacja zarzuca Sądowi Okręgowemu nie poinformowanie powódki o wpłynięciu do akt wykonanych odzew ani o dokonaniu tłumaczenia protokołu zeznań świadków przesłuchanych przez sąd wezwany.

Strona ma prawo i obowiązek przeglądać akta sprawy, i otrzymywać z nich odpisy, kopie lub wyciągi (art. 9 k.p.c.). Przepisy kodeksu postępowania cywilnego, Regulaminu urzędowania sądów powszechnych nie nakładają na sąd obowiązku z urzędu doręczenia stronom (bez wniosku zainteresowanej strony) protokołów wykonanych odzew o udzielenie pomocy prawnej, czy też informowania o dołączeniu takich dokumentów do akt sprawy bez względu na odległość pomiędzy siedzibą pełnomocnika strony i sądu orzekającego, odstępy czasowe pomiędzy rozprawami.

Z przyczyn wyżej naprowadzonych orzeczono w oparciu o art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c.

SSA Jadwiga Galas	SSA Tomasz Pidzik	SSA Irena Piotrowska
-------------------	-------------------	----------------------

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)